

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ І ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА**

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА ОБЛІКУ: НАУКОВІ ГОРИЗОНТИ

**Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної
конференції
21 березня 2024 року**

Луцьк - 2024

УДК 330/339+628.4+657/659+796

Сучасні тенденції розвитку економіки та обліку: наукові горизонти.
 Всеукраїнська науково-практична конференція 21 березня 2024 року: Збірник тез доповідей.
 – Луцьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2024. – 253с.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, в яких висвітлено актуальні питання розвитку економіки, суб'єктів господарювання, обліку, менеджменту, аудиту і оподаткування. Збірник призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, підприємців і всіх, кого цікавлять сучасні проблеми розвитку економіки України.

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (протокол № 4 від 28 березня 2024р.)

Організаційний комітет:

Попова О.Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління і фінансово-економічної безпеки ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Хобта В.М. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Лизунова О.М. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління і фінансово-економічної безпеки ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Лисенко С.М. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Програмний комітет:

Бессонова С.І. – кандидат економічних наук, професор, професор кафедри обліку та аудиту ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Дніпро.

Біловодська О.А. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу і бізнес-адміністрування, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Дятлова Ю.В. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів ВНЗ «Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету»

Жарова Л.В. – доктор економічних наук, старший науковий співробітник, професор, завідувачка кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та менеджменту, професор, Україно-американський університет Конкордія

Коверга С. В. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління та адміністрування ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м.Дніпро

Мельник В.В. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри управління, системного аналізу та євроінтеграції навчально-наукового інституту публічного управління та адміністрування Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, (Київ, Україна);

Петрушенко М.М. – доктор економічних наук, старший науковий співробітник, професор, завідувач відділу Відділ економічного регулювання природокористування, Державна установа "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України"

Школа В.Ю. – кандидат економічних наук, доцент, провідний науковий співробітник, Сумський державний університет (Україна); Постдок, Технічний університет Мюнхена (Німеччина)

Укладачі:

Лизунова О., – доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління і фінансово-економічної безпеки ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Лисенко С.М. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори,

СЕКЦІЯ 4	
ЕКОНОМІЧНІ ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	
Бородіна А.С., Лизунова О.М. Аналіз промислового виробництва України	138
Бородіна А.С., Ляшок Н.Ю. Аналіз впливу експорту на ВВП України	141
Бородіна А.С., Мізіна О.В. Аналіз конкурентоспроможності економіки України	144
Вовк Є.О., Фоміна О.О. Оцінка розвитку ринку мобільних операторів в Україні	147
Ворона Т.В., Лизунова О.М. Роль стратегічного управлінського обліку під час воєнного стану в Україні	150
Дмитренко О. С., Урванцева С. В. Діяльність ЄІБ в Україні та перспективи майбутньої співпраці	153
Долотова А.С., Придятько Е.М. Вплив глобальних ринків на фінансовий стан підприємств	157
Заяць А. І., Харчук В. Ю. Проблеми та перспективи розвитку ІТ-бізнесу в Україні	160
Ільїна М.В. Економічна оцінка втрат природно-ресурсного потенціалу України	163
Кузін Г. І., Сас С. П. Видатки державного бюджету України: тенденції та перспективи	166
Левтерова Н. Д., Придятько Е.М. Аналіз трудового потенціалу Донеччини під час воєнного стану	169
Лисенко С. Інвестиції під час війни: сьогодення і перспективи	172
Мирошніченко Г.Б. Тенденцій розвитку автомобільних ринків світу.....	175
Салькова Ю. В., Мізіна О.В. Роль цифровізації в економічному розвитку України	177
Стеніна В. С., Мізіна О.В. Динаміка та перспективи економічного зростання України	180
Страшинська Л.В. Тенденції розвитку сільського господарства як сировинної бази харчової промисловості України	183
Хобта В.М., Панченко Н.О. Аналіз стану та шляхи відновлення трудового потенціалу України	186
Хобта В.М., Севрюков В.В. Фактори підвищення інвестиційної привабливості України	190
Шевцова Г.З., Швець Н.В. Рекомендації щодо розвитку смартпріоритизації українських територій на основі європейського досвіду	194
Юрченко А.С., Лизунова О.М. Вплив пандемії COVID-19 та військово-політичних подій на економіку України	197
Янковський В.А. Суспільство 5.0: сутнісна складова та основні риси концепції розвитку суспільства	202

УДК 330:339.13

Бородіна А.С., здобувач освіти**Мізіна О.В.**, к.е.н., доц.*ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», м. Луцьк*

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

На теперішній час конкурентоспроможність економіки України та набуття нею конкурентних переваг серед інших країн світу безпосередньо залежить від наявних умов існування бізнесу та інтенсивності залучення інновацій у економічне зростання. Саме тому, існує необхідність дослідження рівня конкурентоспроможності національної економіки, встановлення зовнішніх і внутрішніх загроз та подальшого зниження їх впливу на цей рівень.

Розгляду питання конкурентоспроможності економіки країни присвятили свої праці такі вітчизняні й зарубіжні вчені, як Білорус О., Вергун В., Друкер П., Жаліло Я., Кругман П., Маршал А., Новицький В., Полунєєв Ю., Сакс Дж., Самуельсон П., Туган-Барановський М., Філіпенко А. [1].

Мета дослідження полягає у аналізі конкурентоспроможності економіки України шляхом розгляду її місця в рейтингу Глобального індексу стійкої конкурентоспроможності (The Global Sustainable Competitiveness Index).

Глобальний індекс стійкої конкурентоспроможності розпочали публікувати у 2012 році, він є першим індексом, що вимірює ефективність екологічного, корпоративного та соціального управління країн світу. Даний рейтинг містить вичерпний огляд поточного стану світу та складається з наступних показників: Індекс природного капіталу, Індекс ефективності ресурсів, Індекс інтелектуального капіталу, Індекс соціального капіталу, Оцінка економічної стійкості та Індекс ефективності управління [2].

Проаналізуємо динаміку змін Глобального індексу стійкої конкурентоспроможності для України за 2012–2023 роки та проілюструємо отримані данні на рисунку 1.

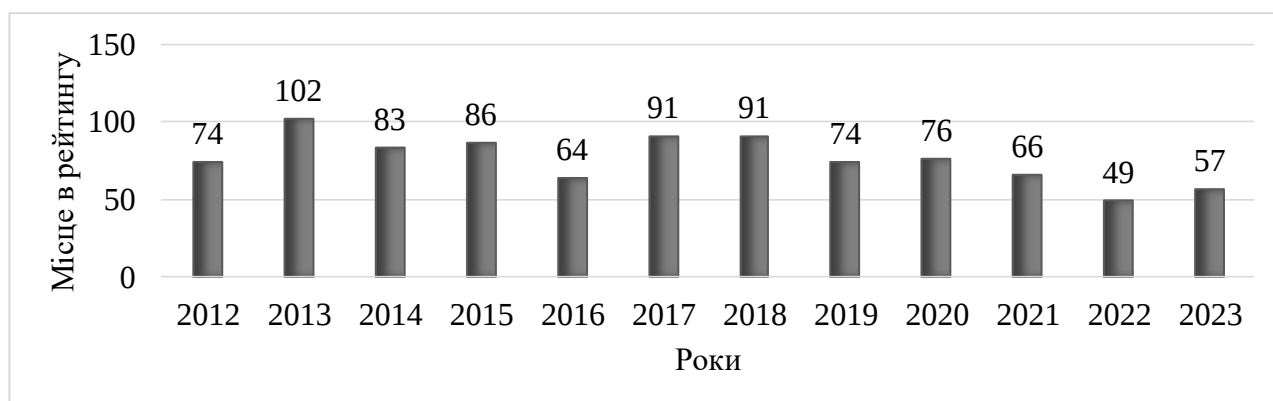

Рисунок 1 – Динаміка змін Глобального індексу стійкої конкурентоспроможності для України за 2012–2023 роки

Джерело: побудовано автором на основі [3].

Аналіз даних з рисунку 1 свідчить, що за період існування Глобального індексу стійкої конкурентоспроможності найкращу позицію Україна займала в 2022 році, ввійшовши до топ-50 країн та опинившись на 49 сходинці зі значенням 46,9. Найгіршу позицію в рейтингу Україна посіла у 2013 році, розташувавшись на 102 місці із значенням 41,0.

Слід відзначити, що серед 180 країн світу за оцінкою Глобального індексу стійкої конкурентоспроможності у 2023 році першу сходинку зайняла Швеція, яка з 2016 року очолювала зазначений рейтинг. На другу позицію потрапила Фінляндія, яка декілька років поспіль посідала дане місце. Ісландія з шостої сходинки у 2022 році піднялась у 2023 році до третьої позиції в рейтингу. Четверте місце зайняла Швейцарія, яка в 2021 та 2022 роках входила до трійки лідерів. На п'ятій сходинці опинилась Норвегія, яка з 2021 року постійно була розташована на даній позиції у рейтингу.

Відповідно до Глобального індексу стійкої конкурентоспроможності 2023 року Україна потрапила на 57 місце з рейтинговими балами – 46,2. При цьому, за шістьма основними показниками конкурентоспроможності Україна мала неоднозначні результати. Непогані сходинки вона зайняла за Індексом

природного капіталу – 38 місце (51,0), Індексом інтелектуального капіталу – 41 місце (47,3) та Оцінкою економічної стійкості – 43 місце (47,5). Проте, за Індексом ефективності ресурсів Україна посіла аж 114 місце (44,8), що відбулось за рахунок низької ефективності використання ресурсів.

Аналізуючи дані Глобального індексу стійкої конкурентоспроможності можна стверджувати, що довгострокове економічне зростання та стійку конкурентоспроможність мають країни, які вдало обирають інноваційні моделі розвитку економіки, що базуються на нових знаннях, технологіях та методах управління. Саме тому, для покращення конкурентоспроможності економіки України необхідно приділяти велику увагу інноваційним процесам та створенню, розвитку й передачі знань.

За результатами дослідження можна зробити висновок, що Україна має дуже великий потенціал і можливості для росту, проте через постпандемічний період і воєнний час вона мусить пройти довгий та тяжкий шлях. Тож, для покращення рівня конкурентоспроможності економіки країни необхідно орієнтуватись на формування здорової та освіченої нації, інвестиції в людський капітал, розвиток і вдосконалення виробництва та створення стабільного бізнес-клімату, задля залучення іноземних партнерів та інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Рекуненко І.І., Д'яконова І.І., Лаврик Є.І., Павленко О.О., Федина В.М. Конкурентоспроможність як елемент стратегічного менеджменту в контексті сталого розвитку. *Вісник СумДУ*. 2021. № 1. С. 330–337. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/1_2021/38.pdf
2. Писаренко Т.В., Куранда Т.К., Гаврис Т.В., Швед Н.Ю., Осадча А.Б., Тітаєвська Є.С., Коваленко О.В. Наукова та науково технічна діяльність в Україні у 2022 році : науково-аналітична доповідь. Київ, 2023. 94 с. URL: Nauk-analit.dopov.Naukova.ta.nauk-tekhn.diyaln.v.Ukr.2022-25.07.2023.pdf (mon.gov.ua)
3. Solability. The Global Sustainable Competitiveness Index. URL: <https://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/the-index/downloads> (дата звернення: 17.02.2024).